

Informasjonsteknologi og medieproduksjon

Referat rådsmøte nr.3/2022

Faglig råd for informasjonsteknologi og medieproduksjon

Dato: 25.10.2022

Tid: 10.00 – 13.00

Sted: Digitalt

Deltakerliste

Arb.g.	Henriette Dolven	NHO Abelia
Arb.t.	Christian Danielsen	LO (Fagforbundet)
Arb.t.	May Thingelstad	YS (Parat Media)
Lærerorg.	Alf Morten Salater-Daljord	Utdanningsforbundet
Lærerorg.	Ove Aalo	Utdanningsforbundet
Lærerorg.	Staale Andre Bergersen	Skolenes Landsforbund
Skoleeier	Bent Øystein Halden	KS

Forfall

Arb.g.	Leif-Tore Martinsen (nestleder)	KS
Arb.t.	Asghar Ali (leder)	LO (EI- og IT forbundet)
Arb.t.	Kristin M. Sezer	LO (Fellesforbundet)
Arb.g.	Anne Cathrine Gotaas	NHO (Mediebedriftenes landsfor.)
Andre org.	Christoffer Hoff	IKT-Norge
Elevorg.	Hannah Baarøy	Elevorganisasjonen
Skoleeier	Kjersti Normann	KS

Fra Utdanningsdirektoratet

Sekretariat	Eirik Bertelsen
-------------	-----------------

Dagsorden

09-2022 Godkjenning av innkalling og dagsorden

10-2022 Status innføring av utdanningsprogrammet – runde rundt bordet

11-2022 Oppdragsbrev 005 om endringer i org av eksamen for praksiskandidater

12-2022 Status for arbeidet med å innføre modulstrukturert opplæring for voksne

13-2022 Innspill til prioritering for utvikling av læremidler innenfor smale fagområder

14-2022 FRIM fylkesbesøk 2023

15-2022 Orienteringssaker

16-2022 Eventuelt

09-
2022

Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak: FRIM godkjente innkalling og dagsorden. Gjennomføring av rådsmøte i desember lagt under eventuelt.

10-
2022

Status innføring av utdanningsprogrammet – runde rundt bordet

Spørsmål:

- fylkeskommunens arbeid med å skaffe til veie læreplaner
- fungerer læreplanene etter intensjonene?
- utstyrssituasjonen i skolene
- lærer- og instruktørkompetanse

Referat

De av deltakerne i rådsmøtet som er tett på formidlingsprosessen representerte hovedsakelig IT-fagene ved én skole i fylkene:

Formidling til læreplass

- Vestland – alle har fått læreplass både på IT- og mediesiden. Det er flere læreplaner enn det har vært potensielle lærlinger. Største utfordringen er utplassering i YFF. Det er vanskelig å få elevene ut i praksis på vg1 og vg2.
- Vestfold & Telemark – alle har fått læreplass, og det er flere læreplaner enn lærlinger. Fylkeskommunen har dimensjonert opp antallet skoleplasser. Gode tilbakemeldinger fra bedriftene på de som starter i læreplass.
- Oslo – alle som ville fikk læreplass, men ikke nødvendigvis førstevalget av lærefag.
- Viken – underskudd av søkere til læreplass etter at fylkeskommunen har skjært kraftig ned på skoletilbudet med ny struktur. Flere IKT-service er nedlagt.
- Nordland- stort sett alle er ute i lære. Det hjalp godt på at NRK Nordland og Troms har tatt inn lærlinger på IT-siden.
- Mange elever ønsker seg IT-utvikling, men flest læreplaner innen IT-drift.
- Flere erfaringer med at elever med spesielle behov har utfordringer med å få YFF-utplassering.

Utstyrssituasjonen

- Utstyrssituasjonen er utfordrende ved flere skoler. Det er utfordringer med finansiering av utstyr og det er mye dugnad for å få riktig utstyr på plass.
- Markedsanalyse fra Oslo Economics om digitalt utstyr, digitale læremidler og læringsressurser i fag- og yrkesopplæringen. [Markedsanalysen](#) ser på utstyrskrevede utdanningsprogram.

Lærer-kompetanse

- Det er utfordring at det mangler kodekompetanse i skolene. Fylkeskommunene har ansvaret for at skolene har tilgang til denne kodekompetanse, og at det legges opp kompetansehevede tiltak.

Vedtak: FRIM tok informasjonen til orientering.

11-
2022

Oppdragsbrev 005 om endringer i org av eksamen for praksiskandidater

Om oppdraget

Utdanningsdirektoratet (Udir) og Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse (HK-dir) har i tildelingsbrev for 2022 fått i oppdrag 2022-005 fra Kunnskapsdepartementet å utrede mulige endringer i eksamensordningen for praksiskandidater, med mål om å gjøre den mer fleksibel.

Involvering av arbeidslivet

I oppdragsbrevet har departementet presisert at partene i arbeidslivet via SRY og faglige råd skal involveres i arbeidet. Frist for å levere oppdraget er 1. desember 2022. Våren 2022 var vi i dialog

med fylkeskommunes utdanningsdirektører (FKU) og de faglige rådene om hvilke utfordringer praksiskandidatene har på veien mot å få formalisert sin kompetanse. Vi mottok skriftlige innspill fra samtlige faglige råd. SRY behandlet saken 25.03.22. I vedlagte notat oppsummerer vi utfordringsbildet og tiltakene som vi nå utreder.

En utredning handler om å belyse saken og lage et beslutningsgrunnlag. I utredningen definerer vi hva som er problemet og vurderer flere alternative tiltak som kan bidra til å løse problemet. I denne utredningen har vi så langt identifisert ni mulige tiltak. Udir og HK-dir skal anbefale et eller flere av disse tiltakene til departementet. I vedlagte notat oppsummerer vi utfordringsbildet og tiltakene som vi nå utreder.

I flere av tiltakene vil hensynet til fleksibilitet for praksiskandidaten, kostnadene for myndighetene og legitimitet ved ordningen måtte veies opp mot hverandre. Det er store forskjeller mellom bransjene på hvordan praksiskandidatordningen brukes og hvilke kandidat typer som tar fag- eller svennebrev som praksiskandidat. Vg3 læreplanen beskriver eksamensform, i tillegg til hvem som må ta eksamen. Flertallet av læreplanene har følgende beskrivelse: «Før fag-/svenneprøven må alle som ikke har fulgt normalt opplæringsløp, ha bestått en skriftlig eksamen laget ut fra læreplanen i faget». Tekst om vurdering varierer i dag til dels mellom fag. I en eventuell innføring av tiltak har vi mulighet til å målrette tiltak mot fag der det er et behov. *Det betyr at ikke alle fag trenger å bli berørt av tiltak i denne utredningen.*

Spørsmål til faglige råd

Vi har foreløpig ikke laget en anbefaling, men vi har så langt identifisert ni mulige tiltak der vi skal vurdere om de bidrar å gjøre eksamensordningen mer fleksibel for praksiskandidatene. For å få hjelp til å vurdere tiltakene, vil vi gjerne ha innspill fra de faglige rådene.

- Hva mener de faglige rådene kan være positive og negative virkninger av tiltakene for praksiskandidater, arbeidslivet, fylkeskommunene og nasjonale utdanningsmyndigheter?
- Tiltak trenger ikke treffe alle fag. Er det noen fag innen deres utdanningsprogram der dere ser et særlig behov for tiltak?

Frist for innspill er senest 28. oktober.

Vedlegg:

- Oppsummering av utkast til utredning om eksamensordning for praksiskandidater
- Mal for å gi innspill

Referat

Udir og HK-dir presenterte tiltakene. FRIM var i all hovedsak positive til utredningen, tiltakene beskrevet og de positive og negative virkningene beskrevet under hvert av tiltakene.

- FRIM var spesielt positive til forslaget om obligatorisk prøve og oppgavebank. Det var en merknad til negativ virkning av dette tiltaket. Det trekkes frem at det kan bli en utfordring å lage randomiserte oppgaver, men det kan fungere godt i mange lærefag. Det finnes gode situasjonsbeskrivelser som kan være utgangspunkt for et betydelig antall oppgaver.
- tiltakene bør hensynta den mangfoldige gruppen i arbeidslivet. Tiltakene må tilrettelegges også for grupper med funksjonsnedsettelse.

Det kom også opp en del perspektiver som mer indirekte var knyttet til tiltakene. Et eksempel er prøvenemdene kan få en større rolle i å vurdere om kandidatene er klare til å gå opp til fagprøven.

Vedtak: FRIM ga tilbakemelding til utredning av praksiskandidatordningen.

12-
2022

11-2022 Status for arbeidet med å innføre modulstrukturert opplæring for voksne

Om oppdraget

Juni, 2021, vedtok Stortinget Meld. St. 21 (2020-2021) *Fullføringsreformen – med åpne dører til verden og fremtiden*. Stortinget har vedtatt at modulstrukturert opplæring skal være hovedmodell for all opplæring for voksne. Oppdraget om å modulstrukturere opplæringen er en oppfølging av tiltak i fullføringsreformen. HK-dir og Udir har fått i oppdrag å modulstrukturere opplæringen for voksne i grunnopplæringen. Formålet med oppdraget er å legge til rette for at opplæring for voksne blir bedre tilpasset voksnes behov og at opplæringen tar utgangspunkt i at sluttkompetansen skal være styrende for måten opplæringen organiseres på.

I første trinn skal Udir modulstrukturere [de tretten lærefagene som inngår i det pågående modulforsøket](#). De faglige rådene involveres i arbeidet etter prinsippene beskrevet i mandat og retningslinjer for samarbeid mellom SRY, FR og Udir. Før sommeren ba Udir faglige råd med lærefag i forsøket om å foreslå medlemmer til læreplangruppene. Følgende utdanningsprogram er involvert i første trinn: **Bygg- og anleggsteknikk, Helse- og oppvekstfag, Naturbruk, Restaurant- og matfag, Salg, service og reiseliv og Teknikk- og industrifag.**

Siden modulstrukturert opplæring skal bli hovedmodell for voksne i lærefag der det hensiktsmessig, involveres alle de faglige rådene i arbeidet med å modulstrukturere opplæringen. I juni ba vi derfor om at alle de ti faglige rådene om å oppnevne en kontaktperson som kan bidra med innspill til prinsipper for modulisering av læreplaner.

I juni meldte FRIM inn Bent Halden som kontaktperson for arbeidet med å forberede læreplanarbeidet.

Status for arbeidet

Læreplangruppene har oppstart 19. – 20. oktober på Gardermoen. Før læreplanene for de tretten lærefagene skal fastsettes sendes de på innspillsrunde i februar og på høring nærmere sommeren, og de faglige rådene kan avgi innspill i innspillsrunden og involveres i forkant av at læreplanene sendes på høring.

Nå vil Udir, med bidrag fra HK-dir, starte neste fase i arbeidet. Det er mye som skal på plass når vi skal forberede iverksetting av en ny opplæringsmodell. Det vil derfor bli behov for rådføring med de faglige rådene om implementering av modellen. Dette handler f.eks. om utvikling av støtteressurser slik at de er klare til bruk våren 2024. Udir skal også starte arbeidet med å utvikle vurderings- og dokumentasjonsordninger for modulene. De faglige rådene skal involveres i dette arbeidet, men vi er fortsatt helt i oppstarten og hovedfokuset ligger på oppstart av læreplanarbeidet.

Vi ønsker å legge opp til en åpen prosess, hvor vi sammen kommer frem til gode løsninger. Oppdraget fra departementet sier at eksisterende ordninger for fag- eller svenneprøven skal utgjøre sluttvurdering.

Bent Halden orienterer kort om erfaringene fra arbeidet med å forberede læreplanarbeidet.

Referat

Bent orienterte om arbeidet så langt. Kontaktpersonene har i hovedsak vært med på å forberede læreplanarbeidet. Flere mener at modulstrukturert opplæring kan være en gunstig opplæringsmodell for IM-utdanningsprogrammet.

- FRIM vil koble seg på videre vurdering av om fag fra utdanningsprogrammet skal være med i en fremtidig utvidelse av ordningen. I første omgang er det tretten lærefag som modulstruktureres. Udir/HK-dir skal nærmere sommeren 2023 anbefale KD hvilke øvrige lærefag som skal modulstruktureres og tidspunktet for dette. De faglige rådene har en sentral i denne vurderingen.

- Det var også et ønske om de faglige rådene kan inviteres til å delta på fremtidige læreplansamlinger. Fagansvarlig Udir informerte om at læreplangruppene i første omgang skal få arbeide, og at det vil være åpne innspillrunder. Før læreplanene skal på høring sommer 2023 vil de faglige rådene omfattet av de tretten lærefagene få læreplanene til behandling.
- Det dukket også opp spørsmål om denne modellen også kan egne seg for 16-åringer. For 16-åringer vil imidlertid ikke realkompetansevurdering spille en stor rolle og det finnes eksempelvis 0+4 som kan ivareta gruppen som raskt ønsker å gå ut i lære

Vedtak: FRIM tok informasjonen til orientering.

13-2022 Innspill til prioritering utvikling av læremidler innenfor smale fagområder

Hvert år blir det bevilget tilskudd til å utvikle læremidler til fag/fagområder som ikke har et markedsgrunnlag. Fag med færre enn 3000 elever i årskullet er ansett å ikke ha muligheter for tilstrekkelig inntjening ved kommersielt salg av læremidler. Mer informasjon om prioritering mm. kan du lese [her](#).

Gjennom tilskuddsordningen fullfinansieres utviklingen av læremidler for smale fagområder. Hvert år annonseres en kunngjøring med prioriteringer for den aktuelle utlysningen. 2022-utlysningen er tilgjengelig på udir.no:

- [Kunngjøring som gjelder alle områdene](#)
- [Prioritering for smale fagområder](#)
- [Regneark med utlistering av prioriterte fag/fagområder i 2022](#)
- [Søknadsskjema for smale fagområder 2022](#)

Tidligere innvilgede prosjekter er kunngjort på udir.no

- [2019-prosjekter](#)
- [2020-prosjekter](#)
- [2021-prosjekter](#)
- [2022-prosjekter](#)

Utdanningsdirektoratet trenger innspill fra faglige råd når det gjelder prioriteringer for 2023-utlysningen. Basert på tidligere innvilgede prosjekter samt prioriterte fag/fagområder i 2022 ([se regneark](#)) bes de faglige rådene om å gi tilbakemelding på:

- Hva er behovet for fag/fagområder innenfor utdanningsprogrammet?
- Hvor er de største manglene?
- Gjør evt. rede for særskilte hensyn dere mener er viktige i prioriteringsarbeidet.

Vi trenger tilbakemelding fra faglig råd innen 15. november 2022.

Historikk: FRIM sin innstilling 2021

FRIM vedtok tilbakemelding til Udir om prioritering av smale læremidler 2022. FRIM anbefaler derfor Udir å beholde vg2 IT og vg3 IT-fagene på listen. vg2 IT bør særlig prioriteres av de tre fagene. FRIM anbefaler å ta mediefagene ut av listen over prioriterte læremidler for 2022.

Prioriterte læremidler

Vg2	Informasjonsteknologi (prioritert)
Vg3	IT -driftsfaget

Vg3

IT-utviklerfaget

Referat

FRIM opprettholder anbefalingen fra 2021. FRIM vedtok tilbakemelding til Udir om prioritering av smale læremidler 2022. FRIM anbefaler derfor Udir å beholde vg2 IT og vg3 IT-fagene på listen. vg2 IT bør særlig prioriteres av de tre fagene. FRIM anbefaler å ta mediefagene ut av listen over prioriterte læremidler for 2022.

- FRIM mener også at nasjonale nettverk mellom fylkene gjennom erfaringsdeling kan være viktig for å sikre tilgang på gode læremidler. Det kan ivaretas gjennom bruk av desentralisert ordning for kompetanseutvikling.
- FRIM oppfordrer medlemmene til å informere sine nettverk om behovet for gode læremidler slik at aktører kan utvikle tilbud til utlysningen i 2023.
- FRIM er positive til at NDLA utviklet læremidler rettet mot fagene i IM-utdanningsprogrammet, men at det kan være aktuelt å på nytt gå i dialog med de om behov innen IT-fagene. NDLA har brukt ressurser på IT-fagene, men det kan fortsatt være behov.

Vedtak: FRIM vedtok tilbakemelding til Udir om prioritering av smale læremidler 2022. FRIM anbefaler derfor Udir å beholde vg2 IT og vg3 IT-fagene på listen. Vg2 IT bør særlig prioriteres av de tre fagene. FRIM anbefaler å ta mediefagene ut av listen over prioriterte læremidler for 2022.

14-2022

FRIM fylkesbesøk 2023

I henhold til retningslinjene for samarbeidet mellom SRY, faglige råd og Udir kan de faglige rådene gjennomføre et fylkesbesøk i året. Hensikten med fylkesbesøk er dialog mellom rådene fylkeskommunene, skolene og arbeidslivet om utfordringer i utdanningsprogrammet

FRIM skal fylkesbesøk til Vestland april 2023. Vi setter endelig tidspunkt og drøfter hvilket innhold innhold dere ønsker for programmet.

Vedtak: FRIM utsatte behandlingen av saken til rådsmøte i november. Det var kun åtte deltakere i rådsmøtet. Tidspunktet og innhold bør besluttes når alle medlemmene er til stede.

15-2022

Orienteringssaker

1. Markedsanalyse fra Oslo Economics om digitalt utstyr, digitale læremidler og læringsressurser i fag- og yrkesopplæringen

[Markedsanalysen](#) ser spesielt på følgende fire utdanningsprogram: Teknologi- og industrifag, elektro og datateknologi, helse- og oppvekstfag og naturbruk. Et viktig kriterie for utvalget var at utdanningsprogrammet skulle være utstyrskrevene. Rapporten er ett av flere viktige kunnskapsgrunnlag til [regjeringens kommende strategi for digital kompetanse og infrastruktur i barnehage, grunnskole og videregående opplæring](#)

2. Krevende innføring av ordning for lokal kompetanseutvikling i fag- og yrkesopplæringen

Korona, regionreformer og fagfornyelsen har satt sitt preg på første fase av den nye ordningen hvor kompetanseutvikling skal ta utgangspunkt i lokale behov. Skolerettede tiltak har blitt prioritert framfor tiltak mot målgrupper i arbeidslivet.

Rapporten ligger her ([lenke](#))

3. 8 av 10 nyutdanna fagarbeidarar er i jobb første år etter fagprøva

80 prosent av dei som bestod fag- eller sveineprøva i 2020 og 2021 er i jobb eitt år etter utdanninga. Sysselsetjingsgraden er høgast i bygg- og anleggsteknikk

Forskningsrapporten ligger her ([lenke](#)).

16-
2022

Eventuelt

Rådsmøte i november

Det ble besluttet å gjennomføre fysisk rådsmøte i november.